ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење ове резолуције садржан је у одредбама члана 99. став 1. тачка 7. и став 3. Устава Републике Србије, којима је прописано да Народна скупштина доноси законе и друге опште акте из надлежности Републике Србије и да врши друге послове одређене Уставом и законом, као и у одредби члана 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС”, број 9/10), којом је, између осталог, прописано да Народна скупштина доноси резолуцију.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ

Разлози за доношење ове резолуције садржани су у потреби да се очува континуитет јединствене државне политике и да се утврди оквир деловања државних органа и других јавних чинилаца у одбрани суверенитета, територијалног интегритета и уставног поретка Републике Србије. Наведеном резолуцијом Народна скупштина Републике Србије утврђује основне принципе за политичке преговоре са представницима привремених институција самоуправе (ПИС) у Приштини, имајући у виду дугорочне државне и националне циљеве и интересе утврђене Политичком платформом за разговоре са представницима привремених институција самоуправе у Приштини.

Република Србија, у доброј вери (*bona fide*), тежи наставку разговора са представницима ПИС у Приштини, убеђена у то да је трајно и одрживо

решење за Косово и Метохију могуће достићи кроз искрени дијалог две стране.

Ова резолуција доноси се ради утврђивања основних оквира за разговоре са представницима ПИС у Приштини узимајући у обзир следеће елементе:

- да основна полазна премиса за разговоре са ПИС у Приштини на високом политичком нивоу буде да Република Србија, у складу са међународним правом, Уставом и вољом грађана, не признаје и никада неће признати једнострано проглашену „независност" Косова;
- сва права и надлежности који као резултат преговора буду признати ПИС у Приштини биће пренети законом на органе Аутономне покрајине Косово и Метохија у складу са Уставом, законима и другим прописима Републике Србије;
- да основна тежња током наставка разговора са представницима ПИС у Приштини буде постизање свеобухватног решења, а да сви појединачни договори буду у складу са циљевима државне политике утврђеним овом резолуцијом;
- да полазећи од чињенице да је Република Србија у досадашњем току политичког процеса, упркос и након нелегалне једнострано проглашене независности Косова, својим поступцима пружила ПИС у Приштини ограничени правни и међународни субјективитет и легитимитет, разговори на високом политичком нивоу треба да буду вођени о превазилажењу институционалних паралелизама на подручју Аутономне покрајине Косово и Метохија, не задирући у питање међународног и државно-правног статуса ПИС у Приштини. Циљ је успостављање органа власти на подручју Покрајине који би били признати од свих страна укључених у процес и успостављање чврстих

правних и политичких гаранција на нивоу Покрајине и међународне заједнице за политичка, територијална и друга права националних заједница на читавом подручју Покрајине;

- да Република Србија посебно инсистира на:

А) успостављању Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији коју би чиниле територијална аутономија четири општине севера Косова и Метохије и друге општине са већинским српским и мањинским становништвом (нпр. Грачаница, Штрпце, Гора итд.), засноване на посебном Статуту о аутономији Заједнице српских општина на Косову и Метохији и јемчене Уставом Покрајине и јавном декларацијом представника међународне заједнице укључених у процес;

- Изворне надлежности и елементи унутрашњег уређења Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији биће усаглашени кроз политички дијалог.

- Република Србија сматра да ова аутономија подразумева постојање изворних надлежности у областима:

- просвете (основног, средњег и високог школства),
- здравства (сви нивои здравствене заштите),
- спорта,
- културе,
- јавног информисања,
- заштите животне средине,

- креирање и спровођење политике заштите животне средине и одрживог развоја,

- просторног планирања,

- искључива надлежност у регулацији просторног планирања и механизама за управљање читавим процесом, као и у процедурама за процесуирање захтева и њихово одобравање,
- искључива надлежност у регулацији система за развој јавног земљишта, што укључује одређивање критеријума за намену различите врсте земљишта и за коришћење земљишта,
- искључива надлежност у управљању механизмом за утврђивање законитости власништва над земљиштем и некретнинама,
- искључива надлежност у креирању политике развоја земљишта и станоградње, управљање јавним површинама уз постојање система ефикасне административне интервенције у процесу изградње, просторног планирања и коришћења земљишта,

- пољопривреде,
- шумарства,
- водопривреде,
- лова, риболова,

- правосуђа (тужилаштва у првом и судства у првом и другом степену, судови на подручју Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији били би установљени законима на нивоу Покрајине, али би споразумом који проистекне из политичког процеса било утврђено да закон мора да предвиди механизам путем којег грађани Аутономне заједнице преко својих представника утичу на избор и састав судова. Ови судови би имали овлашћење да на подручју Аутономне заједнице, у складу са прописима важећим у Покрајини, одлучују у споровима о основним личним односима, правима и обавезама грађана, да изричу казне и друге мере према учиниоцима кривичних дела и других кажњивих дела одређених законом, да одлучују о законитости

појединачних аката органа и организација које врше јавна овлашћења, решавају спорове о имовинским и радним односима и одлучују о другим питањима у складу са важећим законима),

- унутрашњих послова (Аутономна полиција била би у формалном смислу део полицијских снага Косова и Метохије, а функционисала би под ауторитетом Извршног већа Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији, на територији Аутономије и у складу са овлашћењима која су дефинисана законима у сагласју са највишим правним актом Аутономне покрајине Косово и Метохија и Статутом Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији.)
- рударства,
- енергетике,
- телекомуникација,
- трговине и економске политике,
- извршно веће има искључиву надлежност у питањима трговине и организације сајмова, укључујући административно планирање трговинских активности, као и регулацију сајамских активности на територији Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији.
- фискалне политике и финансија,
- посебна овлашћења Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији везана за јединствене регистре привредних друштава, друштвено-политичких организација и верских заједница;

- органи Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији требало би да Уставом Аутономне покрајине Косово и Метохија имају гарантовану могућност успостављања непосредне сарадње са органима Републике Србије, као и право на допунско финансирање из средстава предвиђених буџетом Републике Србије;

- Аутономна заједница српских општина на Косову и Метохији самостално одлучује о изгледу и употреби својих симбола (грба, заставе, химне и др.), док је законом на нивоу Покрајине прецизније уређена употреба симбола Покрајине, као и заједничка употреба симбола покрајине и територијалне аутономије;

    - Аутономна заједница српских општина на Косову и Метохији има Скупштину Аутономне заједнице и Извршно веће Аутономне заједнице који би се старали о вршењу послова из делокруга Заједнице српских општина на Косову и Метохији утврђених Статутом.

Б) успостављању специјалног статуса за сеоске енклаве у којима Срби и други неалбанци чине већинско становништво, евентуално и за подручје општине Гора (ово последње је само могућност, у случају да већина становништва у Гори не жели да ова општина уђе у састав Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији);

- Подручја обухваћена специјалним статусом, нарочито изван градских средина, треба где год је то могуће да за полазну основу приликом одређења територије имају етничку структуру која је постојала пре етничког чишћења, с обзиром на то да и за међународну заједницу мора бити неприхватљиво да резултати етничког чишћења у 21. веку у Европи буду полазна тачка за изналажење неког политичког решења;

- Изворне надлежности подручја са специјалним статусом биле би уже од надлежности Аутономне заједнице српских општина, али би нужно требало да обухвате утицај на избор кадрова и структуру органа унутрашњих послова за дата подручја, правосуђе у првој инстанци, просвету, здравство, као и питања која задиру у област основних политичких и економских права;

- Споразумом може бити утврђено да подручја специјалног статуса поједине од ових надлежности врше у сарадњи са органима Аутономне заједнице српских општина, у складу са законима и другим прописима који важе у Покрајини;

В) успостављање посебног уговорног односа између Српске православне цркве и ПИС у Приштини;

- Овим уговором, који би требало да узме у обзир искуства из статуса Римокатоличке цркве у Италији, требало би да буде утврђена међународно валидна гаранција за објекте Српске православне цркве, црквене поседе и деловање Српске православне цркве на подручју Покрајине;

- Детаљи везани за преговарачку позицију по овом питању морају бити усаглашени са представницима Српске православне цркве.

Г) да у Уставу Аутономне покрајине Косово и Метохија буде предвиђена трајна гаранција за прокламовани повратак лица расељених са Косова и Метохије и њихових потомака на основу политичког решења усвојеног преговорима;

- Потребно је усвајање Закона о повратку на нивоу Покрајине, којим ће бити утврђене обавезе органа Аутономне покрајине Косово и

Метохија, Аутономне заједнице српских општина и јединица локалне самоуправе у погледу повратка избеглих и интерно расељених лица;

- Потребно је на територији Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији, обезбедити и гарантовати право и услове за одржив повратак за она прогнана лица са Косова и Метохије којима је онемогућен повратак у њихове домове у другим деловима Аутономне покрајине Косово и Метохија;

Д) резултат преговора мора да буде и стварање ефикасног правног и организационог механизма који би омогућио укључивање представника српског и другог неалбанског становништва у рад и одлучивање свих институција и органа власти Аутономне покрајине Косово и Метохија, а на начин да се онемогући било који облик мајоризације од стране албанских представника у тим институцијама и органима власти;

- Српска страна предлаже поделу Аутономне покрајине Косово и Метохија на неколико региона, од којих би један засебан представљала Аутономна заједница српских општина на Косову и Метохији;

- Српска страна предлаже формирање дводоме Скупштине Аутономне покрајине Косово и Метохија, у којој би горњи дом представљао Дом региона и верских заједница, а доњи дом би био Дом грађана;

    - У складу са овим предлогом, у Дому региона и верских заједница би сви региони и главне верске заједнице били равноправно заступљени, а у Дому грађана би српско и неалбанско становништво било заступљено у складу са гарантованим квотама и изборним резултатима;

- Председавајући једног од два дома, као и потпредседник другог од два дома, требало би да буду представници српског и неалбанског становништва за које се изјасни већина представника изабраних из редова српског и неалбанског становинштва у том дому;
- Морају постојати ефикасни процедурални механизми који би онемогућили доношење одлука прегласавањем у питањима која директно задиру у надлежности Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији и права српског и другог неалбанског становништва у Аутономној покрајини Косово и Метохија.

Ђ) имовинска питања морају да буду трајно решена у складу са важећим међународним конвенцијама, општеприхваћеним правним принципима и стандардима, а свакако ради успостављања правне сигурности и стабилног пословног и ивестиционог окружења на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија.

III. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За спровођење ове резолуције нису потребна додатна финансијска средства.

IV. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Неопходно је да се предложена резолуција донесе по хитном поступку како би се, у што краћем року, заузели ставови и определио даљи правац деловања државних органа и других јавних чинилаца по том питању и тиме спречило наступање штетних последица по рад органа и организација.